

tekstsoort

Literaire tekst

interesseleeftijd

10-14

close reading

geschikt

aantal woorden

567

hoofdthema 1

Mens en samenleving

hoofdthema 2

Geschiedenis

subthema's

trefwoorden

legende, Ameland, jutter, strandjutter, waddeneiland, storm, scheepvaart

Tips voor verwerking*:

1. Laat de leerling het onderdeel **Wat weet je al?** vóór het lezen van de tekst maken. Het werkt goed om samen na te kijken. De antwoorden zijn indicatief; een ander antwoord kan ook goed zijn.
2. Leerlingen kunnen zelfstandig werken met de onderdelen **Wat weet je al?** en **Begrijpen wat je leest**. Korte antwoorden kunnen ze invullen op de geprinte kaart. De langere antwoorden bij B en E schrijven ze in hun schrift. Laat leerlingen het antwoord in hele zinnen schrijven. Zo trainen ze ook de schrijfvaardigheid.
3. Laat voor extra tekstbegrip ook opdracht A en C in volledige zinnen in het eigen schrift schrijven.
4. Behandel een of meer opdrachten van de verwerking eens klassikaal en model je antwoord.
5. Voor leerlingen die moeilijk grip krijgen op een tekst kan de **Hulpkaart** ondersteuning bieden.

* Meer tips voor het werken met **TekstVaardig** vind je in de **Handleiding TekstVaardig**: tekstvaardig.schoolsupport.nl/help

De jammerende stem van Rixt

ALGEMENE AANPAK

Formuleer altijd eerst het **einddoel** van de les: *wat wil je dat kinderen na drie keer lezen van deze tekst begrijpen?* Kijk hiervoor naar bijvoorbeeld de tekststructuur, de taalkenmerken, betekenis en bedoeling van de tekst. Formuleer daarna **per sessie je doelen en je vragen**.

SUGGESTIES BIJ DEZE TEKST

Eerste sessie: wat zegt de tekst?

Algemene begripsvragen:

- Bespreek de structuur van de tekst. De tekst begint niet meteen met het verhaal van Rixt. Op welke regel begint het? En op welke regel staat de laatste zin van het verhaal?
- Wat vertelt de schrijver voorafgaand aan het verhaal? En wat vertelt ze daarna?
- Waar speelt het verhaal van Rixt zich af?
- Laat de kinderen 'het oudste verhaal van Ameland' in drie delen navertellen: het moment dat Rixt haar plannetje bedenkt, de nacht dat ze haar plan ten uitvoer brengt en de ochtend waarop ze het resultaat ziet van haar actie.
- Is het plannetje van Rixt geslaagd?

Tweede sessie: hoe wordt het in de tekst gezegd?

Vraag naar belangrijke details in de tekst. Besteed daarbij aandacht aan moeilijke woorden, signaalwoorden en verwijswwoorden.

- Laat de kinderen de eerste alinea nog eens lezen. Hoe zien de Waddeneilanden er volgens de schrijver uit? Wat vinden de kinderen van dit beeld? Haal eventueel de kaart van Nederland erbij.
- De schrijver zegt dingen vaak op een bijzondere manier, bijvoorbeeld door een vergelijking te gebruiken of door de zee voor te stellen als een

persoon. Laat de kinderen op zoek gaan naar voorbeelden hiervan in de tekst.

- Laat de kinderen de derde alinea nog eens lezen. Wat zag, hoorde en voelde Rixt op de avond dat haar plannetje ontstond?
- In regel 45 staat dat Rixt wist dat haar plannetje zou werken. Hoe wist ze dat?
- De schrijver zegt in regel 63/64 dat het verhaal over Rixt heel oud is en daarom misschien wel verzonnen. Waarom zou een oud verhaal minder geloofwaardig zijn dan een modern verhaal? (een oud verhaal is in elk geval moeilijker te controleren)

Derde sessie: wat is de diepere betekenis van de tekst en waaruit blijkt dat?

Mogelijke onderwerpen zijn het thema, het genre en de gevoelens die het verhaal oproept.

- De titel van het verhaal is 'De jammerende stem van Rixt'. Waarom jammert ze? En hoe lang blijft ze jammeren?
- Is het verhaal over Rixt verzonnen? Stimuleer de kinderen om hun antwoord te beargumenteren aan de hand van informatie uit de tekst.
- Het verhaal over Rixt is een legende: een verhaal dat wordt doorverteld als een waargebeurd verhaal over de eigen streek. Hoe zou dit verhaal zijn ontstaan? Waarom wordt het verhaal nog steeds doorverteld?
- Het verhaal eindigt ermee dat je de jammerende stem van Rixt op Ameland nog steeds kunt horen. Hoe zou dat klinken?
- Hoe heeft de schrijver geprobeerd om het verhaal spannend te maken? Is dat goed gelukt, volgens de kinderen?
- De tekst vertelt een verhaal, maar geeft ook informatie. Wat weet je nu over Ameland en over het leven van de mensen daar in vroeger tijden?
- Zou het echt gebeurd zijn dat de mensen op Ameland schepen expres lieten verongelukken om er zelf beter van te worden?
- Wat vinden de kinderen van de actie van Rixt? Keuren ze die af of vinden ze het begrijpelijk?